

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

529

Vragen van het lid **Spekman** (PvdA) aan de staatssecretaris van Justitie over *het beëindigen van het recht op opvang van een gezin uit Azerbeidzjan*. (Ingezonden 1 september 2009)

1

Is het waar dat de opvang in de Vrijheidsbeperkende Locatie Vlagtwedde in Ter Apel van een Azerbeidzjaanse familie die tevergeefs asiël heeft gevraagd in Nederland op 31 augustus 2009 is beëindigd?¹

2

Wat zijn uw beweegredenen om in deze zaak de opvang van de familie, die bestaat uit twee ouders en drie kinderen, te beëindigen?

3

Is het waar dat deze familie als gevolg van het beëindigen van de opvang geen onderdak in Nederland meer heeft? Wat zijn de alternatieven voor deze mensen om na het beëindigen van de opvang een dak boven hun hoofd te houden?

4

Hoe verhoudt het op straat zetten van deze familie zich tot het bestuursakkoord inzake het vreemdelingenbeleid tussen u en de VNG van 25 mei 2007, waarin onder meer is afgesproken dat de situaties waarbij vreemdelingen op straat

worden gezet tot een minimum worden beperkt?

5

Welke inspanningen/medewerking van vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf, zoals de betreffende Azerbeidzjaanse familie, worden verwacht om hun terugkeer naar het land van herkomst te bewerkstelligen?

6

Op welk moment worden deze inspanningen onvoldoende bevonden en worden de mensen uit de opvang gezet?

7

Is het reëel dat de betreffende inspanningen van de vreemdelingen daadwerkelijk kunnen leiden tot vertrek als de Nederlandse overheid daar zelf ook niet in slaagt? Zo nee, hoe verhoudt zich dat tot het desondanks op straat zetten van vreemdelingen die verder nergens heen kunnen?

8

Mede het genoemde bestuursakkoord in aanmerking genomen, welke inspanningen worden in dit verband precies van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) verwacht om het daadwerkelijk vertrek van uitgeprocedeerde asielzoekers te realiseren? Hoeveel, en welke, concrete inspanningen moet de DT&V hebben verricht om te kunnen concluderen dat maximale inspanningen zijn verricht om

daadwerkelijk vertrek uit te Nederland te realiseren, waaronder de opvang van de betreffende vreemdelingen kan worden beëindigd?

9

Hoe kijkt u in z'n algemeenheid aan tegen het op straat zetten van vreemdelingen? Hoe kijkt u aan tegen het op straat zetten van vreemdelingen met kleine kinderen? Hoe valt het aan de mensen die zich om het gezin bekommeren uit te leggen dat het gerechtvaardigd is ouders met jonge kinderen geen minimale bestaansmiddelen te gunnen, zoals een dak boven het hoofd?

10

Bent u bereid voor uitgeprocedeerde asielzoekers met kinderen de opvangmogelijkheden zo te verruimen, dat hen in elk geval te allen tijde minimale voorzieningen kunnen worden geboden?

¹ Gegevens in deze zaak zijn bekend bij de staatssecretaris van Justitie.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Albayrak** (Justitie) (ontvangen 3 november 2009), Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 529

1 en 2

Het gezin verblijft thans nog in de vrijheidsbeperkende locatie (VBL). Plaatsing in een VBL is geen opvang,

maar een maatregel die de bewegingsvrijheid beperkt om toezicht op de vreemdeling uit te kunnen oefenen. Met de plaatsing wordt een eenduidig signaal naar de vreemdeling afgegeven gericht op de voorbereiding van het vertrek. De maatregel is een extra prikkel voor zelfstandig vertrek en daarmee voor het nakomen van de wettelijke plicht die op de vreemdeling rust om Nederland te verlaten. Op 25 augustus 2009 is aan het desbetreffende gezin kenbaar gemaakt dat de vrijheidsbeperkende maatregel ex artikel 56 Vreemdelingenwet 2000 (Vw2000) op 31 augustus 2009 zou worden beëindigd. De geplande beëindiging van de maatregel heeft vooralsnog geen doorgang gevonden. Het besluit tot het beëindigen van de vrijheidsbeperkende maatregel is genomen na een zorgvuldig uitgevoerd terugkeertraject dat helaas nog niet tot resultaat heeft geleid.

3

Het desbetreffende gezin heeft sinds 22 augustus 2008 geen recht meer op opvangvoorzieningen. Na het beëindigen van de vrijheidsbeperkende maatregel in de VBL zal de familie worden aangezegd Nederland zelfstandig te verlaten.

4, 5 en 6

In het bestuursakkoord met VNG is afgesproken dat ernaar wordt gestreefd te voorkomen dat vreemdelingen met rechtmatig verblijf op straat terecht komen. Voor vreemdelingen, die geen recht – meer – op verblijf hebben, geldt dat zij het land moeten verlaten. Vreemdelingen worden maximaal 12 weken in een VBL geplaatst. Gedurende die periode wordt, samen met de DT&V, de terugkeer voorbereid. Dit betekent dat er geen vreemdelingen op straat terecht hoeven te komen. Op vreemdelingen zonder rechtmatig verblijf rust de wettelijke plicht om Nederland te verlaten en om alles te doen wat in hun vermogen ligt om aan deze plicht te kunnen voldoen. Indien zij niet in het bezit zijn van reisdocumenten kan onder andere worden verwacht dat zij – eventueel via familieleden in het land van herkomst – contacten leggen met de door hen bezochte scholen, religieuze instellingen, voormalige werkgevers, stads- en of regiobesturen etc. om via deze weg de door hen gestelde nationaliteit en identiteit te

bevestigen. Daarnaast kan van deze vreemdelingen worden verwacht dat zij medewerking verlenen aan het indienen van een aanvraag bij hun diplomatieke vertegenwoordiging ter verkrijging van een (vervangend) reisdocument en, indien gewenst door de desbetreffende vertegenwoordiging, ook hun medewerking verlenen aan een presentatie in persoon. Het succes van terugkeer is dan ook mede afhankelijk van de medewerking van de vreemdeling en de autoriteiten van het land van herkomst. Door plaatsing in de VBL kan langer in een gecontroleerde omgeving toezicht worden uitgeoefend en intensief worden ingezet op het vertrek van de vreemdeling. De maximale termijn voor het opleggen van de vrijheidsbeperkende maatregel ex artikel 56 Vw2000 is in beginsel 12 weken.

Als na ommekomst van deze termijn het vertrek niet gerealiseerd kan worden en er ook geen gronden aanwezig zijn voor toepassing van vreemdelingenbewaring, zal de vreemdeling worden aangezegd Nederland zelfstandig te verlaten.

7

Ja. Het al dan niet slagen van de Nederlandse overheid om het (gedwongen) vertrek van vreemdelingen te realiseren, is (mede) afhankelijk van de (mate van) medewerking van de desbetreffende vreemdeling. Zonder de medewerking van de vreemdeling zal het bijvoorbeeld voor de autoriteiten van het land van herkomst niet altijd mogelijk zijn goed onderzoek te doen naar de nationaliteit en identiteit van de vreemdeling.

8

De inspanningen van de DT&V ten behoeve van de uitvoering van het terugkeerbeleid worden gekenmerkt door een op de vreemdeling gerichte aanpak waarbij maatwerk centraal staat in het beoordelen van de beste vertrekmogelijkheid en waarbij de DT&V samen met (keten-)partners, zoals politie, IND, COA en IOM werkt aan het daadwerkelijke vertrek. Inherent aan de werkwijze van de DT&V die wordt gekenmerkt door genoemd maatwerk, kan niet in absolute gegevens worden aangegeven wanneer de maximale inspanning is verricht om daadwerkelijk vertrek uit Nederland te realiseren. De conclusie dat geen

andere mogelijkheid rest dan het beëindigen van de opvang en het beëindigen van de vrijheidsbeperkende maatregel wordt genomen na een zorgvuldig en intensief uitgevoerd terugkeertraject.

9 en 10

Bij brieven van 29 januari 2008 en 24 juni 2008 hebben de Minister van Justitie en ik aangegeven dat wij ons zorgen maken over de positie van deze specifieke groep. Het terugkeerbeleid omvat diverse maatregelen, die moeten voorkomen dat mensen op straat terechtkomen. Uitgangspunt blijft echter dat vreemdelingen die geen recht op verblijf hebben het land zullen moeten verlaten. Dat geldt ook voor vreemdelingen met (kleine) kinderen. De eigen verantwoordelijkheid van de vreemdeling voor zijn vertrek is en blijft uitgangspunt van het terugkeerbeleid. Medewerking van de vreemdeling, voor zichzelf en de minderjarige kinderen, is cruciaal. Het blijvend opvang bieden aan vreemdelingen met kleine kinderen, die hun eigen verantwoordelijkheid niet nemen, biedt geen stimulans voor vertrek. Er zou tevens een precedentwerking van uitgaan die niet wenselijk is.